



P*E*E*R*S voor Migranten met hiv/aids : ***Participatie*Empowerment*Eigenwaarde*Reproductieve en*Seksuele gezondheid***

Beleidsplan 2021-2025

Inleiding

Doelstelling ShivA

Doel van Stichting ShivA is het bevorderen van de kwaliteit van leven van mensen met hiv/aids in Nederland. ShivA biedt begeleiding bij zingeving- en levensvragen, hetgeen een aantoonbaar positief effect op gezondheid en welzijn van onze deelnemers heeft. ShivA brengt kwetsbare mensen met hiv in een veilige omgeving, onder professionele begeleiding, met elkaar in contact, zodat zij elkaar inspireren en op weg helpen.

Doelgroep ShivA

Doelgroep van ShivA zijn mensen in Nederland met hiv/aids en dan vooral degenen onder hen die worstelen met levensvragen en/of kwetsbaar zijn. Het gaat om:

1. mensen met een migratieachtergrond;
2. mensen die zich in een crisis bevinden;
3. mensen die pas kort weten dat ze hiv hebben.

Werkwijze ShivA

Binnen het Vangnet-programma biedt ShivA mensen met hiv/aids individuele begeleiding door geestelijk verzorgers en verdieping tijdens de “Kloosterdagen”. De professionals van ShivA voeren zo’n 500 individuele begeleidingsgesprekken per jaar met mensen voor wie groepsactiviteiten (nog) niet geschikt zijn. Tijdens de retraites vinden deelnemers vanuit verschillende achtergronden (weer) toegang tot hun eigen krachtbronnen en ontwikkelen zij met professionele begeleiding persoonlijke antwoorden op hun levensvragen. Dat is een ervaring die maatschappelijke scheidslijnen overstijgt. Het Vangnet-programma omvat 30% van de menskracht van ShivA, waarvoor we vaste financiers hebben.

In dit beleidsplan focussen wij op het migranten-programma (70% van onze menskracht) dat vanaf 2021 een nieuwe inhoudelijke fase ingaat en een nieuwe financieringsronde. Voor migranten met hiv/aids heeft ShivA een effectief programma ontwikkeld. Via deze cultuursensitieve methodiek worden migranten met hiv/aids begeleid door goed opgeleide peers, de Positive Sisters en Positive Brothers. Zij komen dus zelf uit de doelgroep die zij verder helpen.

Doorbraak voor Eunita

De hiv-verpleegkundige maakt zich grote zorgen om Eunita. Al jaren weigert zij hiv-medicatie. Ze is ervan overtuigd dat een leven met hiv geen leven is. Haar weerstand is zó verzwakt, dat zij kanker heeft gekregen. Hiervoor is ze opgenomen in het ziekenhuis. Daar vindt Shiva's community-dag 'I Love my Life' plaats en de hiv-verpleegkundige attendeert Eunita hierop. De stap is echter te groot. Als na afloop van de dag Positive Sister Liako haar kamer binnenkomt, verstopt Eunita zich onder de dekens. Liako begint tegen de dekens te vertellen dat zijzelf al zestien jaar hiv heeft en desondanks gelukkig is met haar gezin. Dan ziet Liako langzaam een paar ogen onder de dekens vandaan komen. Ze kijken elkaar aan. Eunita gooit de dekens van zich af en schiet rechtop. Ze is stomverbaasd: kun je er zo uitzien, zo gezond, na zestien jaar hiv? Voor Eunita is dit de doorbraak. Na een lang gesprek besluit ze dat ze weer wil leven. En daar slaagt zij in: haar kankertherapie heeft ze afgerond en ze werkt nu vier dagen per week!

Belangrijkste innovatie

Shiva trekt de lijn door van haar interventie voor peerbegeleiding aan migrantenvrouwen. Deze methodiek was zó succesvol dat Shiva, op verzoek van de ziekenhuizen, vanaf 2018 een pilot uitvoerde voor migrantenmannen. Vanaf 2021 zal de begeleiding van migrantenmannen een volwaardig onderdeel zijn van Shiva's migrantenprogramma.

Mogelijk komt er door medische ontwikkelingen in 2030 een einde aan hiv/aids in Nederland. Wij zijn zeer gemotiveerd om er met ons programma "P*E*E*R*S voor migranten met hiv/aids" aan bij te dragen dat dit perspectief werkelijkheid wordt!

Met het oog op deze ontwikkelingen heeft Shiva dit vernieuwde programma ontwikkeld met een totale looptijd van tien jaar, gesplitst in twee blokken van elk vijf jaar. Dit beleidsplan betreft het eerste blok van vijf jaar: de periode 2021 – 2025. In deze periode intensiveren we onze aanpak. Daarom bouwen we in deze periode ook 1,2 fte extra op. In de tweede bouwen we die langzaam af.

Relatie tot landelijk beleid

De medische ontwikkelingen rond hiv zijn inmiddels zo ver gevorderd dat medicatie – bij juiste inname – voorkómt dat hiv wordt doorgegeven. Daarom heeft het Aidsfonds als 'werkdoel' gesteld dat er in 2030 in Nederland geen nieuwe hiv-infecties meer zijn.¹ Dit werkdoel kan alleen behaald worden als Shiva succesvol is. Een substantieel deel van de mensen met hiv in Nederland is namelijk migrant en gebleken is dat juist de groep niet-westerse migranten aanzienlijk minder therapietrouw is dan andere mensen met hiv/aids. Juist nú is het dus van groot belang deze groep te bereiken. Als Shiva migranten succesvol bereikt en begeleidt, kunnen zij bij goede therapietrouw geen nieuwe mensen infecteren.

Doel van dit beleidsplan

In dit beleidsplan, waarin wij ons uitsluitend richten op het migrantenprogramma van Shiva, lichten wij de doelstellingen van dit programma toe, die Shiva voor de komende vijf jaar heeft geformuleerd, alsmede de middelen die noodzakelijk zijn om deze doelstellingen te verwezenlijken.

¹ Publicatie "Motto Aidsfonds: naar 0 nieuwe hiv-infecties in 2030" van het Aidsfonds.

1 - Achtergrondinformatie Migrantenprogramma

Doelgroep

Doelgroep zijn voornamelijk Afrikaanse en Caribische migranten met hiv/aids. Een meerderheid van hen komt als vluchteling(e) uit oorlogsgebieden. Veelvuldig voorkomende ervaringen met verkrachting (als slachtoffer en als dader), gedwongen prostitutie (vrouwen) en verlies van status (vooral mannen) leiden tot ernstige problemen rond seksuele- en reproductieve gezondheid. Juist in combinatie met de diagnose hiv/aids leidt het lage zelfbeeld tot een gebrek aan motivatie om goed te zorgen voor hun eigen welzijn en dat van hun kinderen.

Vrijwel alle niet-westerse migranten zijn gelovig: christen of moslim. Ook spelen de animistische godsdiensten een grote rol. Het veelal religieus gemotiveerde taboe op hiv is groot. De meerderheid gelooft dat hiv/aids een straf is van God, Allah of de voorouders. Door het stigma en zelfstigma dat hierdoor ontstaat, ervaren zij veel stress, met als gevolg een verhoogd risico op psychosomatische klachten, therapieontrouw en onveilige seks. Onderzoek² laat zien dat 50% van de niet-westerse migranten een slechte therapietrouw heeft, en een verhoogde kans op een falende behandeling. Bovendien hebben zij moeite zich te concentreren op hun inburgering. Ook hun kinderen lijden onder deze situatie.

Werkwijze

ShivA begeleidt migranten met hiv/aids tijdens hun groeiproces, dat erop gericht is hun basale kwaliteit van leven te verbeteren. Ervaringsdeskundigen – vrouwen en mannen met hiv/aids die eveneens afkomstig zijn uit Afrika en het Caribisch Gebied - worden na een intensief traject van werving en selectie opgeleid tot rolmodel. ShivA begeleidt deze peers uitvoerig tijdens hun matches, die ShivA samenstelt in samenwerking met de hiv-verpleegkundigen van ziekenhuizen verspreid over het hele land. Tot slot organiseert ShivA community-dagen waar migranten worden opgenomen in een gemeenschap, waardoor ze niet terugvallen in isolement, maar hun welzijn, gezondheid en kennis van hiv/aids verbetert en verder groeit.

Vrouwelijke en mannelijke migranten met hiv leven grotendeels met dezelfde problematiek en levensvragen, maar gaan er op verschillende manieren mee om. De belangrijkste reden hiervoor is dat de genderrollen van mannen en vrouwen in Afrikaanse en Caribische landen, waar het merendeel van de doelgroep vandaan komt, zeer uiteenlopen. Daarom hebben zij elk een eigen aanpak nodig en vinden vrouwen- en mannenactiviteiten gescheiden van elkaar plaats.

Inmiddels heeft ze zelfs een kind

Een hiv-verpleegkundige over een match: 'In het begin, toen Daisy bij me kwam, keek ze me niet eens aan, liet haar hoofd hangen. Ze schaamde zich zo ontzettend. En ze zei geen woord. De omslag kwam toen ze Mary als Positive Sister kreeg. Ineens begon ze vragen te stellen als ze op mijn spreekuur was. Ze wilde van alles weten en deed ook iets met de informatie. Mary deed dat fantastisch: Daisy ontdekte gewoon dat ze een heel leven heeft. En mogelijkheden! Inmiddels heeft ze zelfs een kind. Nu heeft ze zich aangemeld voor een community-dag van ShivA. De verandering is zo enorm, ik ben er erg blij mee.'

²Immigrants with HIV Living in the Netherlands: Results from the Rotterdam ADherence (ROAD) Project, Sabrina K. Been, PLOS ONE | DOI:10.1371/journal.pone.0162800 October 5, 2016

Bereikte resultaten

In 2020 bereikt ShivA ca. 520 migranten met hiv/aids en daarbovenop hun kinderen die van hen afhankelijk zijn:

- 60 van hen als Positive Sister of Positive Brother;
- circa 110 migranten die begeleid worden door een Positive Sister of Brother;
- ongeveer 220 migranten die door Positive Sisters en Brothers op eigen initiatief van deze peers worden begeleid;
- plus zo'n 130 migranten die door professionals van ShivA individueel worden begeleid of die via groepsbijeenkomsten worden bereikt.

Sinds 2017 werkt ShivA met grote inzet aan verduurzaming, met als resultaat dat inmiddels de hele beroepsgroep overtuigd is van de noodzaak van inzet van peers voor migranten. ShivA werkt samen met 17 van de 24 ziekenhuizen in het land. Met het AMC is ShivA een onderzoek gestart dat nagaat of de waarde van peerbegeleiding statistisch relevant te bewijzen is. Nederlandse hiv-artsen en hiv-verpleegkundigen hebben peer-support opgenomen in hun Toekomstvisie voor de periode 2017-2022.

2 - Doelstelling en beoogde resultaten

Doelstelling

ShivA kent doelstellingen op zowel het gebied van Zorg als op het gebied van Welzijn.

- Op het gebied van Zorg:
 1. een betere gezondheid bereiken van de hiv-positieve migranten ten aanzien van hiv/aids en van hun seksuele en reproductieve gezondheid;
 2. betere therapietrouw realiseren en vasthouden, met als resultaat:
 1. minder artsbezoek;
 2. minder ziekenhuisopnames;
 3. minder gebruik GGZ;
 4. minder overdracht van hiv, waardoor minder hiv-infecties in Nederland.
- Op het gebied van Welzijn:
 1. acceptatie van de diagnose hiv/aids;
 2. ontwikkelen van de vaardigheid om over hiv/aids te praten met de Positive Sister / Positive Brother en vragen te stellen aan behandelaars;
 3. het doorbreken van hun isolement;
 4. opdoen van inspiratie voor een (veer)krachtige levenshouding;
 5. het ontwikkelen van hun vermogen om toekomstplannen te maken;
 6. het vergroten van hun participatie (inburgering en vrijwilligerswerk);
 7. betere zorg voor de kinderen.

Beoogde resultaten

Het uiteindelijke resultaat dat ShivA wenst te behalen is dat over tien jaar iedere in Nederland gediagnosticeerde migrant met hiv die dat nodig heeft een effectieve begeleiding krijgt, waardoor

haar of zijn welzijn en gezondheid - evenals die van haar of zijn afhankelijke kinderen - aantoonbaar vooruitgaan.

ShivA zal haar migrantenprogramma de komende vijf jaren continueren en optimaliseren.

Samenwerking met ziekenhuizen wordt onderhouden en geïntensiveerd en jaarlijks met een nieuw ziekenhuis uitgebreid.

In samenwerking met de Nederlandse Vereniging van HIV Behandelaren (NVHB) wordt peer-support in de behandelrichtlijn van de zorgprofessionals opgenomen.

Daarmee samenhangend zet ShivA de komende vijf jaar in op het vergroten van de kennis over informele zorg en de toegevoegde waarde daarvan, onder hiv-artsen en hiv-verpleegkundigen. Het doel is dat over vijf jaar 80% van de hiv-verpleegkundigen de digitale leermodule over informele zorg aan migranten heeft voltooid die ShivA en Aidsfonds/Soa Aids Nederland momenteel ontwikkelen. Voor artsen ontwikkelt ShivA extra materiaal in samenwerking met de beroepsverenigingen Nederlandse Vereniging van Hiv Behandelaren (NVHB), Verzorgenden & Verpleegkundigen Nederland (V&VN) en andere aanbieders van informele zorg.

In de periode 2021-2025 stromen elk jaar 100 nieuwe deelnemers (20%) in ons programma in; 50 deelnemers (10%) stromen uit omdat zij de P*E*E*R*S doelstelling hebben bereikt: Participatie, Empowerment, Eigenwaarde, Reproductieve & Seksuele gezondheid.

Dit betekent dat ShivA eind 2025 **1.020** migranten via haar programma heeft bereikt, een toename van 100% t.o.v. het bereik in 2020 (520 migranten). Door de jaarlijkse uitstroom van 50 migranten die de P*E*E*R*S doelstelling hebben behaald, bedraagt het aantal actieve deelnemers aan het programma eind 2025 **770**, een stijging van 50%.

3 – Benodigde organisatie en middelen

Om de resultaten van onze combinatie van professionele inzet en de inzet van peers mogelijk te maken, is het belangrijk dat peers goed worden getraind en begeleid. Elk jaar organiseren we bijscholing voor alle actieve Positive Sisters. Voor nieuwe Positive Sisters organiseren we eens per twee jaar een training. In de jaren waarin geen training is, besteden we extra aandacht aan educatie voor en communicatie met de professionals in de ziekenhuizen.

Positive Sisters kunnen door een jobcoach worden begeleid naar een opleiding, vrijwilligerswerk en/of een betaalde baan. Momenteel maken drie Positive Sisters gebruik van deze mogelijkheid, die wegens groot succes als vast onderdeel van het programma wordt geïmplementeerd.

Tenslotte organiseren we voor de vrouwen jaarlijks drie community-dagen en een -weekend.

Ook de actieve Positive Brothers krijgen jaarlijks een bijscholing. Voor nieuwe Positive Brothers is er elk jaar een training, omdat we het aantal Positive Brothers snel willen uitbreiden. Vanaf 2021 maakt één Positive Brother gebruik van de mogelijkheid om door een jobcoach te worden begeleid naar een opleiding en (vrijwilligers)werk.

Ook voor de Positive Brothers organiseren we vier community-dagen per jaar. In de zomer van 2020 is voor de Positive Brothers voor het eerst een Mannenweekend georganiseerd. Dat was zo succesvol, dat het Mannenweekend vast onderdeel van het programma voor Positive Brothers wordt.

Voor het begeleiden naar therapietrouw en vervolgens behouden van therapietrouw van migranten is continuïteit van het werk van Shiva noodzakelijk. Evenals continuïteit van de samenwerking met het hiv-veld. Dit is alleen mogelijk indien er sprake is van continuïteit in de financiering. Voor de komende tien jaar werkt Shiva met een hybride financieringsmodel, waar fondsen, overheid en eventueel farmaceuten aan bijdragen.

De formatie voor het migrantenprogramma staat eind 2020 op 2,7 fte voor het migrantenprogramma. Deze hoopt Shiva tussen 2021 en 2025 uit te breiden tot 3,9 fte.

Shiva heeft een bestuur bestaande uit vier bestuursleden en zij vervullen hun functie onbezoldigd.

Hoofdstuk 4 – Begroting

5-jaren Begroting P*E*E*R*S voor Migranten met hiv/aids

september 2021

1. Uitvoering Positive Sisters	Jaar 1 ³⁾	Jaar 2 ⁴⁾	Jaar 3 ⁵⁾	Jaar 4	Jaar 5
Trainingen & Maatschappelijke part. ¹⁾	8.000	52.100	9.900	58.800	10.100
Matches	74.200	83.400	92.600	94.100	94.100
Community ²⁾	62.000	25.600	77.700	28.800	78.800
Subtotaal	144.200	161.100	180.200	181.700	183.000

2. Uitvoering Positive Brothers					
Trainingen & Maatschappelijke part.	25.100	28.200	31.200	31.900	32.000
Matches	28.800	32.800	36.000	37.000	37.100
Professionele individuele begeleiding	15.100	17.000	18.800	19.200	19.200
Community	24.000	27.000	29.900	30.400	30.500
Subtotaal	93.000	105.000	115.900	118.500	118.800

3. Samenwerking in de keten	7.300	8.200	9.100	9.200	9.200
------------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

4. Innovatie en Verduurzaming	24.700	27.800	30.800	31.300	31.300
--------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

5. Educatie en Communicatie	20.300	23.400	25.500	26.300	25.600
------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

6. Management	24.500	27.500	30.500	31.000	31.100
----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Totaal	€ 314.000	€ 353.000	€ 392.000	€ 398.000	€ 399.000
---------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

1) Jaar 2 en 4 uitgebreide training voor nieuwe Positive Sisters

2) Jaar 1, 3 en 5 community-weekend voor migrantenvrouwen

3) Jaar 1 uitbreiding met 0,2 fte

4) Jaar 2 uitbreiding met 0,5 fte

5) Jaar 3 uitbreiding met 0,5 fte